

YEDİKITA

AYLIK TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ
MAYIS 2023 - SAYI 177

YAYINCI
ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Adına İmtiyaz Sahibi AHMET TEMİZ
Yayın Yönetmeni (Sorumlu) KEMAL ERKAN
Yayın Editörü VEYSEL SEKMEK
Editörler R. KEMAL SUBAŞI
EMRE BOYACI
Dijital İçerik Editörü TUNAHAN KANICI
Yayın Danışmanları SELMAN SOYDEMİR
İBRAHİM COŞKUN
Tasarım SÜLEYMAN KÖKLÜ
Kurumsal İletişim İSMAİL GÜR - MURAT SAFRAN
Web AURORA BİLİŞİM
Hukuk Müşaviri Av. ALİ ÇAVUŞOĞLU

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

Çamlıca Araştırma Kütüphanesi
www.camlicakitap.org

YÖNETİM YERİ

Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Sertifika No 46592

REKLAM

HÜSEYİN GÜNEY
huseyin.guney@camlicabasim.com

BASKI

Çamlıca Basım Yayın

YAYIN SÜRESİ-TÜRÜ

Aylık-Yerel Süreli
ISSN 1308-5379

AVRUPA (ALMANYA)

ENDER GMBH, Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN
Tel. +49 221 690 58 90
www.camlicakitap.de / abone@camlicakitap.de

AVRUPA (HOLLANDA)

Çamlıca Kitap B.V. Bemmelseweg 67 6662 PE Elst-GLD
Holland / info@camlicakitap.nl / www.camlicakitap.nl

YEDİKITA Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan reklamların her türlü mesuliyeti, sahiplerine aittir.

İRTİBAT VE ABONE

0850 811 9 811
abonemerkezi@camlicabasim.com
Yazı İşleri (0212) 657 88 00 - 7103
WhatsApp Hattı 0530 285 38 04

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Ziraat Bank IBAN TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02
Akbank IBAN TR60 0004 6011 9388 8000 0135 18

yedikita.com.tr editor@yedikita.com.tr

f / yedikitadergisi

Yeni bir okuma deneyimi için
dijital sayılarımız
Çamlıca Kitap uygulamasında

Yedikitadan...

H

ayatımızın rehberleri olan ecdadımız, bize her açıdan en güzel numune-i imtisaldır. Başta gayret-i diniyeleri olmak üzere; dünyaya bakış tarzları, mücadelecilikleri, fedakârane tavırları, düstur ve prensip sahibi olmaları, asaletleri, diğerkâmlıkları, azim ve sebatları, “adam sende”cilikleri değil “adam burda”cılıkları ve daha aklımıza gelmeyen nice güzel misallerle dolu tarihimize.

Mensubu olmakla iftihar ettikleri dinin sevgili peygamberinin müjdesine kavuşabilmek ümidiyle 900 sene süren bir gayret ve mücadele azmi, buna ne güzel misaldir. Kostantiniyye surlarının dibine gelen her fert, muhteşem muştunun bir cüzü olmak niyetiyle oradaydı. Fakat fethin kendilerine nasip olmaması, onları hiçbir zaman ümitsizliğe düşürmedi. Bilakis, bir sonraki orduya yapılan en büyük vasiyetleriydi feth-i mübin.

Yüzyıllar birbirini kovalarken bu muazzam gaye, her bir cengaverin kanına kan, canına can oldu. Damardan damara yol bulup artık zerrelere sirayet etmiş o büyük müjde, en nihayetinde gelip Sultan Mehmed'de ve ordusunda karar kıldı. O güne kadarkiler “evvelün”du; fetih “âhirün”a nasip olacaktı. İstanbul'un fethinin üzerinden 570 yıl geçti. Onu fetheden “ni'me'l-emir” Fatih Sultan Mehmed Han ve “ni'me'l-ceyş” ordusu, hâlâ İstanbul'un manevî muhafızlarından olarak bu topraklardalar. Onlardan önce, fetih niyetiyle yola çıkıp o yolda şehid düşenler de keza buradalar.

Hayat meşgalesi, bize hakikî rehberleri unutturmamalı. Onlar, İstanbul'un farklı köşelerinde; kâh apartmanlar kâh yollar arasında kalmış, ya bir caminin haziresinde yahut inzivaya çekilmiş derviş misali kabirlerinde ziyaretimizi bekliyor. İstifadeli okumalar dileriz...

ayrın günü

ayrın günü

17 Mayıs

1639

Türkiye-İran Sınırının Çizildiği Kasr-ı Şirin Antlaşması İmzalandı

1624

Kanuni Sultan Süleyman'ın 1534'te fethettiği Bağdat, Safevîler tarafından işgal edildi.

1635

Sultan Dördüncü Murad Han, epey zamandır Osmanlı'yı meşgul eden Irak meselesini halletmek için Revan'a sefer düzenledi.

1638

Revan'ı fetheden Dördüncü Murad Han, İstanbul'a geri dönmüştü. Ne var ki bunu fırsat bilen Safevîler, Revan'ı geri aldı. Bunun üzerine sultan, meseleyi kökten çözmek için yeniden sefere çıktı. Bu kez hedef Bağdat'tı.

25 ARALIK 1638

40 gün süren muhasara neticesinde ağır kayıplara uğrayan ve direnmeden ümidini kesen Safevî kale kumandanı Bektaşhan, vire ile şehri teslim etti. 14 yıldır Safevîlerin elinde olan Bağdat, tekrar Osmanlı'ydı. Sultan Dördüncü Murad, ilk iş olarak

İmâm-ı Âzam (rah.) ve Abdülkadir-i Geylanî'nin (rah.) kabr-i şeriflerini ziyaret etti ve buraları tamir ettirdi.

17 MAYIS 1639

Bağdat'ı kaybeden Safevî şahı Safî, barış yapmak istedi. Görüşmeler, Kırmanşah'taki Kasr-ı Şirin yakınında, dağların eteğinde bulunan Zühâb'da yapıldığı için bazı kaynaklarda Zühâb Antlaşması olarak da geçer. Üç gün süren müzakerelerden sonra Irak-ı Arab denilen Bağdat, Basra ve Şehrizar bölgesi Osmanlılarda kalmış, Revan ise Safevîlere bırakılmıştı. 1623 yılından beridir devam eden savaş sona ermiş, Safevîlerin gerek Irak'a gerekse Kars, Ahıska ve Van'a müdahaleleri önlenmişti. Bu antlaşma, aynı zamanda bugünkü Türkiye-İran sınırını da büyük ölçüde belirlemişti. Daha sonraki tarihlerde ortaya çıkan Osmanlı-İran arasındaki sınır anlaşmazlıkları, hep Kasr-ı Şirin Antlaşması temelinde halledildi.

MAYISTA BAŞKA NE OLDU?

4 Mayıs 672: Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri, İstanbul önlerinde vefat etti.

9 Mayıs 1258: Osman Gazi dünyaya geldi.

20 Mayıs 1622: Sultan İkinci Osman (Genç Osman), şehit edildi.

25 Mayıs 1895: Ahmet Cevdet Paşa vefat etti.

BİR GÜNDE Nİ'ME'L-CEYŞ ROTASI

Onlar ne güzel asker, onların fethettiği şehir ne güzel yer... İstanbul'un fethine katılan, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) müjdesine nail olan Ni'me'l-Emir Fatih Sultan Mehmed ve askerleri Ni'me'l-Ceyş onlar... Efendimiz'in payesini kıyamete kadar taşıyacak bu kutlu şahsiyetlerin hepsinin olmasa da teberrüken bir kısmının huzuruna varmak mümkün. Bu maksatla bir günde yayan veya vasıta ile kolaylıkla ziyaret edebileceğiniz 7 mahalli bir rota hazırladık. Fatih Camii'nden başlayıp Eyüp Sultan'da bitirdiğimiz bu güzergâh ile şehrin asıl sahiplerine biz sakinleri olarak vefa borcumuzu yerine getirme gayretindeyiz...

Tunahan Kanıcı

1. Fatih Camii ve Haziresi

Şehrin fatihi ile başlıyoruz ziyaretlerimize. Tarihî yarımada'nın en ihtişamlı yapılarından biri hiç şüphesiz ki Fatih Camii'dir.

Ve caminin haziyesinde şehrin fatihi yatar. Fatih Sultan Mehmed Han, 1481'de Gebze yakınındaki Sultançayırı'nda vefat edince, cenazesi İstanbul'a getirilir ve Fatih Camii'nin kible duvarı önünde uzanan hazire alanındaki yere defnedilir. Zamanla bu hazireye birçok Osmanlı devlet adamı ve şahsiyeti de defnedilmiştir.

2. 18 Sekbanlar Fetih Şehitliği

Şimdi biraz aşağıya Şehzadebaşı'na geçiyoruz. İstanbul'un ilk şehitliklerinden biri olan 18 Sekbanlar Mezarlığı'na varıyoruz. Fetih kuşatmasında, İstanbul surlarını aşarak içeri giren ilk sekban bölüğünden 18 kutlu asker burada şehit düşmüş ve buraya defnedilmişler.

3

6

1

2

4

7

3. 7 Şehitler

Sahile indik. Hemen Kazlıçeşme Marmaray durağına komşu, ufak bir yapı içinde mütevazı kabirleriyle 7 şehitler yatar. Fethiye katılan 7 cengâver zat. Caddeye bakan kısımda, küçük bir giriş kapısı ve penceresi olan türbenin üstü açık ve içinde bir incir ağacı mevcut.

5

4. Akbıyık Sultan

Cankurtaran'a geldik. Sultanahmet'in gölgesindeki bu semtte yer alan Akbıyık Camii, Osmanlı açısından mühimdi. İstanbul'un en eski mescitlerinden olan bu yapıya, sur içi İstanbul'un en güneydeki ve Mekke-i Mükerrerme'ye en yakın mescidi olduğu için "Evvel-i Kible" veya "İmâmü'l-mesâcid" denilmiştir. Osmanlı dönemi İstanbul'unda yerel saate göre ezan, ilk önce Akbıyık Camii'nde okunur, ardından diğer camiler takip ederdi. Bu cami, İstanbul'un fethine katılmış keşif ehlinden Akbıyık Sultan tarafından veya adına yaptırılmış. Asıl türbesi Bursa'da olduğu rivayet edilse de burada makam kabri mevcuttur.

5. Sultanın Çizmecibaşısı Mahmud Bedreddin Ağa

Suriçi'nden Beyoğlu Kabataş'a geçiyoruz. Tramvay yoluna paralel halde kalmış bir kabre ulaşıyoruz. Dikkatli ve vefakâr gözler, âbidevî çınar ağacının dibinde Sultan Mehmed'in çizmecibaşısı Mahmud Bedreddin Ağa'nın kabrini görüp ziyaret edebilirler.

6. Yâ Vedûd (Abdülvedûd Türbesi)

Yine sur dışındayız, Eyüp'e gidiyoruz. Kaynaklara göre Buhara erenleriyle İstanbul'un fethine katılan ve sonra burada kalan Eş-şeyh Abdülvedûd Hazretleri, bir mescid ve zaviye yaptırıp vefatında zaviyesi civarına defnolundu. Üzerinden Haliç Köprüsü geçmesi ve yol çalışmaları sebebiyle türbesi bugünkü yerine taşınmış.

7. Eyüp Sultan Camii ve Kabri

Ziyaretlerimizi Mihmandar-ı Resûl-i Ekrem ve İstanbul'daki sahabelerin sultanı Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.) Hazretleri'ni ziyaretle bitiriyoruz. Herlemiş yaşına rağmen Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) fetih müjdesine nail olabilmek için İstanbul önlerine gelen ve şehit düşen Eyüp Sultan Hazretleri'nin kabrini yine bir Ni'me'l-Ceyş olan Akşemseddin Hazretleri bulmuş ve Ni'me'l-Emir Fatih Sultan Mehmed Han da camisini ve türbesini yaptırmıştır.

ânın hikâ- yesi

TUNA SER

آنک چکایری

DUNKIRK TAHLİYESİ: BİR PLAJDA 400 BİN ASKER

İkinci Dünya Savaşı'nın dönüm noktalarından birine götürelim sizleri. Nazi Almanyası 1939'da Polonya'yı işgal ettikten sonra İngiltere, Fransa'yı savunmak için bölgeye birlikler gönderdi. Ancak Almanlar, stratejik hamlelerle müttefik ordusunu kuzeyde Belçika-Fransa sınırındaki Dunkirk plajında kışkaca aldı. Yaklaşık 400 bin İngiliz ve Fransız kuvveti, Almanlar tarafından kuşatılmıştı. Askerler için tek çıkar yol denizdi. Tarih sahnesinin enteresan ve hâlâ sebebi sorgulanan bir hamlesi olarak Hitler, ordusunu durdurmuştu. Ve fırsattan istifade 26 Mayıs-4 Haziran 1940 tarihleri arasında Müttefik Ordusu; donanma gemileri, yolcu feribotları, gönüllü balıkçı tekneleri ve hatta yatlarla birlikte Dunkirk'ten taşındı. İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri uçakları tarafından dokuz gün boyunca desteklenen bu tahliye operasyonu ile birliklerin çoğu kurtarıldı. Askerler, arkalarında birçok teçhizat ve sahile vuran bu fotoğraf karesini bıraktı...

**Bahri ifrâğ eylesen bir kûzeye
Gâlib olmaz kısmeti yek-rûzeye**

Süleyman Nahîfî (Mesnevî Tercümesi)

*Denizi bir testiye boşaltsan, bir günlük rızıktan (nasibinden)
fazlası kısmet olmaz.*

بَحْرِيْ اِفْرَاغْ اَيْلَسْنٰكَ بَرْكُوْزَايَه
غَالِبْ اَوْلَمَّا نَزَقِسْتِيْ يَكْ رُوْزَايَه

Fotoğraf: Alanya / Hat: Osman Yigit

İLK MEDRESELER

Büyük Selçuklular, ilmin gelişmesini sağlamak, ilmiye mensuplarını desteklemek, güvenilir ve bilgili memurlar yetiştirmek; en mühimi de Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat akidesini yaymak için medreseler kurmuşlardır. İlk medrese, Tuğrul Bey'in emri ile 1046 yılında Nîşâbur'da kurulmuş, ardından Nizâmülmülk tarafından 1063 yılında Nizâmiye Medresesi, Nîşâbur'da açılmıştı.

Sultan Alp Arslan ile veziri Nizâmülmülk, Nîşâbur'da dolaştıkları sırada, bir caminin kapısında üstleri başları perişan vaziyette birtakım gençler ile karşılaştılar. Sultan Alp Arslan, Nizâmülmülk'e gençlerin ne yaptıklarını sorunca Nizâmülmülk:

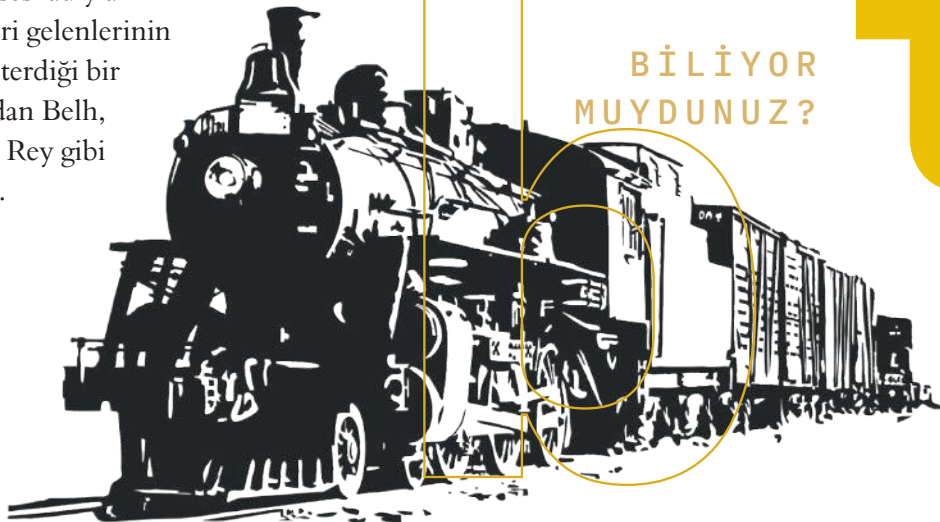
“Bunlar insanların en şereflipleri olup, dünya zevkleri olmayan ilim talipleridir.” diye cevap verdi. Bu manzaraya kayıtsız kalmayan Sultan Alp Arslan:

“Bu talebeler için bir yurt inşa edilsin ve giderlerini karşılayacak kadar para verilsin.” şeklinde talimat verdi. Bu talimat üzerine Nîşâbur'da ilk Nizâmiye Medresesi inşa edilmiştir.

Sultan Alp Arslan'ın emriyle vezir Nizâmülmülk tarafından giderleri vakıflarca karşılanan teşkilatlı medrese, 1065-1067 yılları arasında Bağdat'ta Nizâmiye Medresesi adıyla açılmıştır. Halifenin ve Bağdat'ın ileri gelenlerinin katıldığı, halkın büyük teveccüh gösterdiği bir merasimle açılan medresenin ardından Belh, Herat, Basra, Musul, Merv, İsfahan, Rey gibi birçok şehirde medreseler açılmıştır.

Trafik ışıklarının ilk olarak demiryollarında trenleri kontrol için uygulandığını; 1830'larda “dur” sinyalinin renginin kırmızı, “ikaz” ışığının yeşil, “geç” ışığının ise beyaz olduğunu; birkaç kaza sonrasında beyaz sinyalin diğer sokak lambalarıyla karıştırıldığı ortaya çıkınca kırmızının “dur”, yeşilin “geç”, sarının da “ikaz” sinyali olarak kullanılmaya başlandığını...

BİLİYOR
MUYDUNUZ?

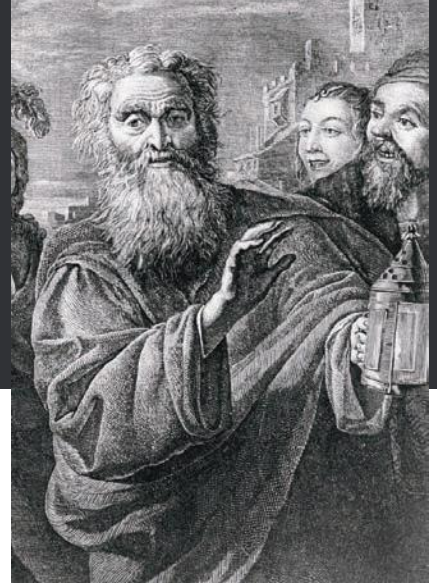
SÖZLERİN ASILLARI

"MAL, CANIN YONGASIDIR."

Deyimde, yontulan veya kesilen bir şeyden kenara ayrılan kıymık ve talaş manasına gelen "yonga" kelimesi kullanılmıştır. İnsanoğlunun bu dünyadaki varlığı; ruhu, canıdır. Sahip olduğu mal mülk de ağacın bir parçası olan kabuğu gibi insanı tehlikelere karşı muhafaza edebilir. Malı kasasında, kesesinde kalmayıp kalbine girmişse insan, malına gelen zarardan, canına gelmişçesine üzülür. Mal, canın yongasıdır, bazen yontulup gitse de canı kadar mühim değildir. Ağacın zamanla yeni kabuk bağlaması gibi tekrar elde edilebilir.

ALTIN NEDEN SARIDIR?

Bir gün Diyojen'e: "Altının sarılığı nedendir?" diye sordular. Şöyle cevap verdi: "Kendisini takip edenler pek çok olduğu için korkusundan sararmıştır." Örfi-i Şirazi de bu soruyu "Altının çehresini sarartan, benim kendisine iltifat etmeyişimdendir." diye cevaplar. Diyojen'in sözü, insanların altına olan tutkusunu, Örfi'nin sözü ise kendi şanının yüceliğini gösterir.

TEMİZ DİL VE KALP

Lokman Hekim, marangozluk yapan Habeşli bir köle iken, efendisi:

"Bana bir koyun kes ve koyunun en temiz iki azasını getir." dedi.

Lokman Hekim, bir koyun kesti ve koyunun diliyle kalbini getirdi.

"Bundan daha temizini yok muydu?" diye sordu.

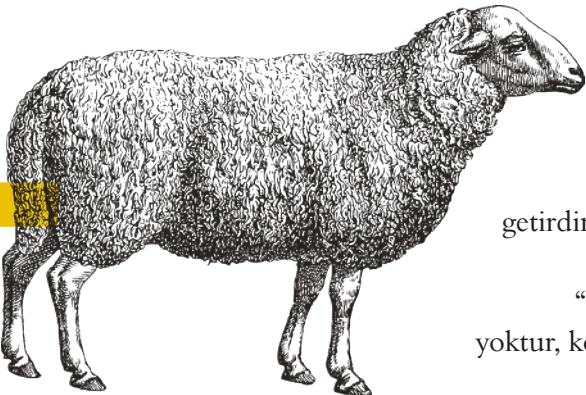
"Hayır!" diye cevap verip sustu. Bir zaman sonra:

"Bana bir koyun daha kes ve en kötü iki azasını getir." dedi.

Bir koyun daha kesti ve önceki gibi dilini ve kalbini getirdi.

"Ben, sana en temiz iki azasını getir dedim. Dilini ve kalbini getirdin. Sonra en kötü iki azasını getir, dedim. Yine dilini ve kalbini getirdin." deyince Lokman Hekim şöyle cevap verdi:

"Bu ikisi temiz olduğu zaman bunlardan daha güzel hiçbir şey yoktur, kötü olduğu zaman da bunlardan daha kötü hiçbir şey yoktur."

Renklerin Tarihi

Türkçede kullanılan renk kelimesinin kökeni Farsçadır. Araplar, levn derler ki çoğulu "elvân"dır. İlk çağlardan beri insanlar, renklere farklı anlamlar yüklemişler, kendilerini ifade etmek için renkleri kullanmışlar...

1- Abbasîler, Resûlullah Efendimiz'in (s.a.v.) amcası Abbas bin Abdilmuttalib'in (r.a.) soyundan gelirler. Emevîlerden sonra İslâm dünyasını yönetmişlerdir. Bayrakları siyah renktedir. Neden siyah rengi seçmiş olabilirler?..

- a-Kâbe-i Muazzama'nın duvarındaki Hacerü'l-Esved'in siyah renkli olması sebebiyle
- b-Resûlullah Efendimiz'in (s.a.v.) sarığının siyah renkli olması sebebiyle
- c-Hazret-i Abbas'ın (r.a.) Huneyn'de ve Mekke-i Mükerrreme'nin fethinde taşıdığı sancağın siyah renkli olması sebebiyle
- d-Hicaz'daki kayalıkların siyah renkli olması sebebiyle

2- Tarihçilerin yazdığına göre; insanların havuçla ilk tanışması, Orta Asya'da olmuş. Yapılan moleküler genetik araştırmalar da bunu doğrulamaktaymış. Ancak insan müdahalesi ile 1700'lü yıllarda rengi kırmızılaşmış. Havucun orijinal rengi neymiş?..

- a-Çivit Mavisi
- b-Mor
- c-Deniz Yeşili
- d-Deve tüyü

3- Ne tarih öncesi mağara resimlerinde ne Antik Yunan kayıtlarında ne de eski Çin hikâyelerinde mavi renge pek rastlanmıyor. Ancak yaklaşık 6 bin yıl öncesinde "lacivert taşı" olarak da bilinen "lapis lazuli" taşını çıkaran antik Mısırlılar, maviyi kullanan ilk uygarlık olmuşlar. Mavi, "suya benzer" anlamında "mâi"den gelir ki Arapçadır. Çok eskiden Türkler, mavi renge ne diyorlardı?..

- a-Gök rengi
- b-Turkuaz
- c-Cam göbeği
- d-Masmavi

4- Geçen yüzyılda, ABD'nin Maine eyaletinde, Dard Hunter adında bir iş adamı kâğıt imal etmeye kalkar.

CEVAPLAR: 1) c (Subhul-A'sa, Kalkasendi, III/274, 2) b, 3) a, 4) a (O yıllarda Mısır'dan getirilen mummyaların her parçası, basta eczacılık olmak üzere her sahada kullanılıyordu.), 5) c (Sürgünde ölene kadar 6 yıl yasadağı evi banyosu, bu renkte duvar kâğıtlarıyla kaplıydı. Ném yüzünden küflenemeyen duvardan yüksele zehirli buhar yüzünden kanser olup öldüğü söylenir.), 6) a, 7) d, 8) d (Hepsi de "Kırmızı Güven" demektir. Albertus's India, Muhammed bin Ahmed el Birüni, W.W. Norton&Company, N.Y.-1971), 9) d, 10) a

Ne çare ki, beyaz olmasını istediğı kâğıtların tamamı kahverengiye dönüşür. Yazı kâğıdı olarak işe yaramadığı için rulolar hâlinde perakende satış yapan iş yerlerine yok pahasına sevk edilir. Onlar da paketlenme işinde kullanırlar. Ancak çok beğenilir. İş adamı ne yapmıştı da kâğıtlar beyaz yerine kahverengiye dönüşmüştü?..

a-Mısır'dan getirilen yüzlerce mummyayı ham madde içine katmıştı.

b-Ustabaşı, yediğı çikolatayı kazana düşürmüştü.

c-İşçilerden biri, ham maddeye vişne suyu karıştırmıştı.

d-Hiçbiri

5- Bitki özlerinden elde edilen yeşil, kırmızıdan sonra insanların boya olarak kullandığı en eski renklerden biridir. 1775 yılında İsveçli kimyager Carl Wilhelm Scheele, reçine ve arsenik bazlı yeni bir parlak yeşil keşfetti. Buna "Scheele Yeşili" denildi. Victoria Dönemi'nde hızla yayılan ve popülerleşen Scheele yeşili yüzünden pek çok kişi hastalanmış, içlerinden ünlü bir şahsiyetin de olduğu bazı insanlar ölmüştür. Kim ölmüş olabilir?..

a-Don Kişot

b-Arslan Yürekli Richard

c-Napoleon Bonaparte

d-Josef Stalin

6- Roma ve Bizans dünyasında soyluluk ve otorite simgesi olan renk, bizim "eflatun" dediğimiz Tyrian purple (Tire moru)'dur. Elde edilmesi çok zor ve çok masraflı idi. Altından daha değerli kabul edildiğinden "renklerin efendisi" diye anılırdı. Mureks cinsi deniz salyangozundan elde edilirdi. 1 gram Tire moru elde edebilmek için ne kadar Mureks kullanılıyordu dersiniz?..

a-12 bin adet

b-Bir çuval dolusu

c-Bir at arabası

d-Bir deve yükü

7- Keşnil adında, değişik kaktüslerde asalak olarak yaşayan bir böcek vardır. Bundan elde edilen kırmızı renk, pek çok ürünün renklendirilmesinde kullanılmış. Meselâ nelerde?..

a-1300'lü yıllarda Aztekler, iplik boyamada kullanmışlar.

b-1400'lü yıllarda İngiliz ordusu, ceketlerini boyamada kullanmışlar.

c-1900'lü yıllarda ABD'liler, kola ve pastaları renklendirmede kullanmışlar.

d-Hepsi

8- Hindistan başta olmak üzere, Güney Asya'da çok kalabalık olan Budistlerin dinî kıyafetleri kırmızı ve tonlarıdır. Çok eskiden İslâm tarihçileri Budistleri anlatırken hangi kelimeyi kullanıyorlardı?..

a-Sümeniye

b-Muhammire

c-Şamaniyye

d-Hepsi

9- Çapar; "karışık renkli, benekli" demektir. Çopur; "benek benek karışık renk" demektir. Çakır; "mavi ve yeşil karışımı olan renk" demektir. Çal denilince hangi renk anlaşılır?..

a-Boz

b-Alaca

c-Kül rengi

d-Hepsi

10- Orta Asya'da Türkler, bir rengi anlatmak üzere "ürün" kelimesini kullanmışlar. Göktürkler "örüng", Uygurlar "yürüng", Karahanlılar ise "örüng" diye telaffuz etmişler. Hangi rengi anlatmak istemişler?..

a-Beyaz

b-Altın sarısı

c-Yavru ağzı

d-Küf rengi